

Jaarverslag 2015

Marie Tak van Poortvliet Museum Domburg

Stichting Marie Tak van Poortvliet Museum Domburg

Ooststraat 10 A, 4357 EB Domburg

Inleiding

Het verslag beoogt inzicht te geven in wat gedurende 2015 bij het museum tot stand is gebracht en tevens kort vooruit te blikken naar de komende periode.

Aantallen bezoekers

Bezoekerscategorie	2014	2015
Volwassene individueel (in 2014: € 4,00, in 2015: € 4,50)	3906	2693
Volwassene in groep of met korting (in 2014: € 3,50, in 2015: € 4)	176	105
Kind tot 12 jaar (gratis)	131	77
Bezoeker met Museum Jaarkaart (in 2014 € 0,50 korting, in 2015 gratis)	3674	2985
Vrienden van het museum (gratis)	822	222
Gratis bezoek (op promotionele dagen)	494	26
Totaal	9203	6108

Het aantal bezoekers is in 2015 aanmerkelijk lager dan voorgaande jaren. Dit is vermoedelijk te wijten aan het feit dat er in 2015 slechts één tentoonstelling in het museum geweest is. Daarnaast heeft het prachtige zomerweer misschien ook een bescheiden rol gespeeld. De toegangsprijs werd per 1 januari 2015 met € 0,50 verhoogd.

In 2015 is bij wijze van proef de Museumjaarkaart ingevoerd om te onderzoeken of hierdoor meer bezoekers getrokken kunnen worden (o.a. door meer (landelijke) publiciteit). Ook in 2016 zal de Museumjaarkaart onderdeel blijven van het aanbod.

Doelstelling

De doelstelling van het museum is het levend houden van en meer bekendheid geven aan het gezelschap kunstenaars -vooral schilders - dat in de periode 1870-1930 in Domburg verbleef, woonde en werkte. Het museum wil de plaats in Nederland zijn waar men kennis kan nemen van hun werk.

Bestuurssamenstelling

Voorzitter: A.J. van Houtum,
Vicevoorzitter/ huisvesting/ collectie: M.A. Immink-Vaandrager,
Penningmeester: J. Kaland,
Secretaris: M.C.R. van Vloten,
PR: vacature,
Vrijwilligers: H.E. van Straten.

In januari 2015 (voor de opening van het nieuwe seizoen) is PR bestuurslid Margot Verhaagen uit het bestuur getreden wegens bezigheden elders. De functie is in 2015 niet ingevuld en werd tijdelijk waargenomen door de voorzitter en de conservator. Overwogen wordt om de taakinhoud van deze bestuursfunctie aan te passen.

Francisca van Vloten is conservator van het museum. Zij organiseert en ontwerpt tentoonstellingen, doet de research daarvoor en geeft advies inzake het beleid. Daarnaast is zij supervisor van gastconservatoren.

Het bestuur heeft in 2015 vier maal vergaderd, met als vaste bespreekpunten o.a. de tentoonstellingen, de bezoekersaantallen en de financiën.

Er is tenslotte nog een aantal commissies: tentoonstellingscommissie, onderhoudscommissie, commissie educatie en commissie fotografie.

Personeel

Het museum wordt tot dusverre vrijwel geheel gerund door vrijwilligers. Er is slechts één medewerker voor 0,17 FTE. Indien het museum in de toekomst uitgebreid wordt en gedurende een langere tijdsspanne geopend zal zijn, is het onvermijdelijk dat er professioneel ondersteunende werkzaamheden moeten worden verricht, zoals beheer van het gebouw en algemene organisatie.

Vrijwilligers

Het museum wordt bijgestaan door 30 vrijwilligers. Ook dit jaar kwam er weer een aantal nieuwe vrijwilligers de groep versterken en namen er een paar afscheid na jarenlang voor het museum gewerkt te hebben. Hun taken bestaan uit het ontvangen van de bezoekers, surveilleren in de tentoonstellingszaal, verkopen in de winkel en serveren van koffie en thee in de koffieruimte en 's zomers in de beeldentuin. Daarnaast zijn er enkele vrijwilligers die helpen met de inrichting van tentoonstellingen, het onderhoud van het gebouw en de tuin, de verzorging van verse bloemen in het museum, de belichting van de tentoonstellingen en het ontvangen en rondleiden van groepen, onder meer basisschoolklassen als onderdeel van een educatieproject.

Het museum vraagt van zijn vrijwilligers dat zij aanwezig zijn bij de voorlichtingsmiddag van de nieuwe tentoonstellingen zodat zij bezoekers adequaat kunnen voorlichten. Op 27 maart is er een voorlichtingsmiddag voor hen georganiseerd en op 6 november een gezellige borrel ter afsluiting van het seizoen.

Het bestuur heeft de grootste bewondering voor de inzet van de vrijwilligers en is daar veel dank voor verschuldigd. Zonder al deze enthousiaste vrijwilligers zou het museum niet kunnen functioneren.

Tentoonstelling in 2015

Het tentoonstellingsprogramma omvatte van 29 maart – 8 november 2015 één tentoonstelling: 'Met de natuur als leermeester. De kunstenaarskolonie Schwaan'.

De tentoonstelling, met 28 werken uit Kunstmuseum Schwaan (de Kunstmühle) en 23 bruiklenen van particulieren en andere musea, gaf een overzicht van de prachtige landschapschilderijen en dorpsgezichten van de Noord-Duitse kunstenaarskolonie Schwaan. Omstreeks 1890 ontwikkelde zich

in Schwaan een gemeenschap van schilders, o.a. met Franz Bunke, Rudolf Bartels, Peter Paul Draewing en Alfred Heinsohn. Zij waren de belangrijkste steunpilaren van de enige kunstenaarskolonie in Mecklenburg.

In de tuin stonden beelden van kunstenaars uit Schwaan: Arndt Weigend en Katrin Lau (van haar is een werk verkocht).

De opening van de tentoonstelling *Met de natuur als leermeester. De kunstenaarskolonie Schwaan in Domburg*, 28 maart 2015. Met o.m. voorzitter Arnold van Houtum, directeur Heiko Brunner van het Kunstmuseum Schwaan, conservator Francisca van Vloten en secretaris-generaal van EuroArt, Pierre Bedouelle. Op de rug gezien links wethouder René Molenaar van de gemeente Veere en op de achtergrond links de Hockers. Pierre Bedouelle (EuroArt en Barbizon) heeft de tentoonstelling geopend.

Bij de tentoonstelling is een publicatie verschenen:

Francisca van Vloten, *Met de natuur als leermeester. De kunstenaarskolonie Schwaan*.

Domburg: De Factorij, 2015 | 90 p. | € 15.

Van de gemeente Veere heeft het museum voor deze tentoonstelling € 4000 subsidie ontvangen.

Tentoonstellingen 2016

De Voorjaarsdubbeltentoonstelling van 27 maart – 3 juli 2016 wordt gewijd aan De Zaak Piet Mondriaan – Mondriaan in Domburg. Voor *De zaak Piet Mondriaan* maakt Loek Grootjans (Arnhem, 1955) een installatie waarmee hij historische gegevens met hedendaagse combineert. Hij biedt op geheel eigen wijze een nieuwe kijk op de kunsthistorie. Als omlijsting van Loek Grootjans' project *De Zaak Piet Mondriaan* maakt conservator Van Vloten een documentaire tentoonstelling rond *Mondriaan in Domburg*.

Zomertentoonstelling van 10 juli – 6 november 2016: Naar Zeeland – Schilders van het Zeeuwse landschap.

Samenwerking met andere musea

Het museum is lid van de Vereniging Zeeuwse Musea. De VZM wil in de komende jaren 'Zeeland Museumland' sterker manifesteren, zowel binnen als buiten de provincie, met als doel het behartigen van de belangen, het bevorderen van de samenwerking en kwaliteit van de aangesloten musea. Twee maal per jaar is er een overleg tussen alle aangesloten Zeeuwse musea. Er is een gezamenlijke website, www.zeelandmuseumland.nl.

Met ondersteuning van de Stichting Cultureel Erfgoed Zeeland (SCEZ) behartigt de Vereniging Zeeuwse Musea de museale belangen, ook richting de Provincie zodat de musea als groep sterker staan en hun wensen sterker naar buiten kunnen brengen. Voor de komende periode heeft de Provincie aanzienlijke bezuinigingen op het gebied van cultuur aangenomen.

EuroArt

Het museum is actief lid van EuroArt, de organisatie die in Europa kunstenaarskolonies verbindt. Dit is een netwerk waarin gemeenten, musea en kunstenaarsorganisaties samenwerken. Er wordt onderzoek gedaan naar het fenomeen kunstenaarskolonie, er worden tentoonstellingen uitgewisseld en uitwisseling van kunstenaars wordt bevorderd. Onze conservator Francisca van Vloten is voorzitter van het SAC, het wetenschappelijk adviescomité van EuroArt. De gemeente Veere is ook lid van EuroArt.

Museum en gemeente ervaren het lidmaatschap als erg belangrijk, mede omdat het museum zich in de toekomst wil profileren als kenniscentrum voor kunstenaarskolonies. De voorjaartentoonstelling in 2015 'De Kunstenaarskolonie Schwaan in Domburg' is mede tot stand gekomen dankzij de contacten via en ondersteuning van EuroArt.

Gemeente Veere

Met de gemeente Veere is een regelmatig contact via het Veers Museum Overleg.

Het museum is met de gemeente Veere ook dit jaar nog in gesprek over de gewenste nieuwbouw c.q. een verplaatsing. In 2015 is de Visie op de ontwikkeling van Domburg vastgesteld. De gemeente wil het museum verplaatsen naar het Nehalennia gebied. Het museum zou in dat geval uitgebreid kunnen worden met een extra zaal en een studiecetrum. Een uitbreiding is hard nodig, o.m. om de eigen collectie te kunnen tonen. Het museum heeft aangegeven welwillend tegenover een verplaatsing (en uitbreiding) te staan. Hierover is twee maal contact opgenomen met architect Cees Dam, met de gemeente is vier maal overlegd.

Er zullen fondsen moeten worden gevonden zodra de plannen vastere vorm kunnen krijgen.

Educatie

Samen met de andere Veerse musea is er een educatie programma voor basisschool leerlingen. Dit programma is ontwikkeld in samenwerking met Kunst Educatie Walcheren en wordt door de gemeente Veere gefinancierd. Het is een zeer goed lopend project mede door de enorme inzet van een vijftal vrijwilligers. Ieder jaar wordt weer een speciaal educatief programma gemaakt, aangepast aan de tentoonstelling. De voorjaars tentoonstelling werd door veel lagere schoolklassen uit de gemeente Veere bezocht.

Scholen moeten aan nieuwe eisen voldoen met betrekking tot de 'doorlopende leerlijn cultureel onderwijs'. Om hier vorm aan te geven is overleg tussen aanbieder en afnemer van cultuur noodzakelijk. Hier wordt hard aan gewerkt.

Daarnaast is er regelmatig overleg met het Regionaal Educatief Platform, een overleg vooral voor de aanbieders van culturele educatie.

De educatie medewerkers zijn tevens inzetbaar voor groepsbezoeken. Zij zijn goed ingevoerd in het verhaal van de tentoonstelling zodat zij een rondleiding kunnen verzorgen.

PR

Het pr- budget van het museum is beperkt. Adverteren in tijdschriften kan op kleine schaal plaatsvinden, free publicity is in de landelijke media erg moeilijk te realiseren. In 2015 is, na een proef in 2014, wederom een relatief prijzige advertentie in de 'Badkoerier' gezet, gezien de populariteit van het (lokale) blad. De website is dit jaar ook in het Duits vertaald.

Het museum heeft een eigen, algemene folder. Via de VZM staat het museum in gezamenlijke, algemene folders.

Voor elke tentoonstelling worden flyers en postertjes gedrukt en in Domburg en de regio verspreid. Bij elke tentoonstelling worden persberichten verstuurd. Belangstellenden kunnen zich via de website opgeven om een persbericht te ontvangen. Deze groep neemt snel in aantal toe.

In 2015 is een nieuw initiatief ontwikkeld. Het Badhotel heeft als eerste hotel 125 toegangskaartjes tegen gereduceerd tarief afgenomen om aan te bieden aan de hotelgasten. In 2016 zal met andere hotels gesproken worden over deze mogelijkheid.

Na de ontvangst van de Rotaryclub Middelburg heeft het museum de toezegging van deze club gekregen voor sponsoring gedurende 5 jaar met €200/jaar.

Het museum heeft ook dit jaar in het voorjaar weer meegedaan met het Museumweekend.

Enquête onder de bezoekers

In 2015 is gedurende het jaar aan de balie een enquête gehouden onder willekeurig gekozen museumbezoekers. Het betreft een heel kleine steekproef, ca. 180 bezoekers zijn naar hun mening gevraagd. Hoewel de resultaten informatief zijn, kunnen er geen betrouwbare conclusies uit getrokken worden.

De antwoorden vertonen het volgende beeld:

56% van de bezoekers was met vakantie in Domburg en omgeving;
60% van de bezoekers was al eerder in het museum geweest;
bijna 40% van de bezoekers kwam speciaal voor de tentoonstelling;
ruim 30% van de bezoekers raadpleegde de website vóór het bezoek;
ca. 20% van de bezoekers kent het museum door mond-op-mond reclame;
ruim 10% heeft over de tentoonstelling gelezen in de pers.

De reacties waren nagenoeg allemaal positief. Opmerkingen en suggesties hadden vooral te maken met de zichtbaarheid van het museum.

Eigen collectie

De eigen collectie bestaat uit 140 werken. Dit jaar hebben we dankzij schenkingen en aankopen 9 kunstwerken aan de collectie kunnen toevoegen.

Schenkingen:

Mies Elout-Drabbe, 'Pupsje', 1935, houtskooltekening. Schenking van De Heer en Mevrouw Tielenius Kruythoff.

George von Behrens, Zeeuwse visser, 1927, olieverf. Schenking van De Heer en Mevrouw Tielenius Kruythoff.

Jan Toorop – Prent van een tekening voor Catharina van Rennes, 1927. Schenking van Mevrouw Cl. Hendriks – Rens.

Een Belcanto huisorgaan van Catharina van Rennes. Schenking van Mevrouw Cl. Hendriks – Rens.

In langdurig bruikleen gekregen van de Turing Foundation:

Jan Toorop - Twee nonnen in landschap - penseel en waterverf over zwart krijt/potlood op papier 1915.

Jan Toorop - Visioen met een crucifix - zwart krijt en potlood, op papier 1922.

Aankopen:

Job Graadt van Roggen - Gezicht op Domburg vanaf de Hoge Hill - ets/droge naald 1895 (ook te lezen als 1894).

Paul Arntzenius - Badkoetsjes op het strand van Domburg - olieverf op doek 1936.

Jan Toorop (toegeschreven aan Toorop) - Kop van een oude man – grafiek, rood krijt.

De collectie bevindt zich in het depot van de SCEZ te Middelburg.

Op de site www.geschiedeniszeeland.nl is een deel van de collectie te bekijken.

Gebouw en tuin

Gebouw en tuin hadden dit jaar geen extra aandacht nodig, het onderhoud ligt op schema.

Vereniging van vrienden

Het museum heeft een vereniging van vrienden. Er zijn ca. 380 vrienden. Ieder jaar in augustus is er een vrienden bijeenkomst met een lezing en een ontvangst in het museum. De vrienden hebben altijd gratis toegang tot het museum en worden voor elke opening uitgenodigd.

Deze vereniging is een grote ondersteuning voor het museum. Deze vereniging heeft het museum in 2015 zgn. hockers geschonken, grote vierkante blokken met afbeeldingen van schilderijen uit de eigen collectie, die als krukje om op te zitten gebruikt kunnen worden en tevens als blokken te gebruiken zijn om mee te puzzelen.

Museumwinkel

Het museum heeft een museumwinkel die door enkele vrijwilligers beheerd wordt. Jaarlijks levert dit een aanzienlijke bijdrage aan de exploitatie van het museum op.